Kommunikointia veden alla

Pyrimme veden alla ollessamme kommunikoimaan toisten sukeltajien kanssa ensinnäkin siksi, että näin sukeltaminen on turvallisempaa. Toiseksi se on myös mukavampaa, kun on mahdollista jakaa vedenalaisia kokemuksia yhdessä toisten kanssa. Haluamme esimerkiksi viestittää kumppanille, että näköpiirissä on delfiini. Voimme myös viestittää, että olemme aikeissa lähteä nousemaan tai että olemme saavuttaneet 50 baarin rajan. Miten sitten on mahdollista olla yhteydessä toisiin sukeltajiin, kun on regulaattori suussa?

Jotkut sukellusalan ammattilaiset käyttävät koko kasvot peittävää maskia. Kyseessä on erityismaski, joka peittää myös suun. Tällöin huulet ovat vapaina, koska niiden ei tarvitse pidellä regulaattorin suukappaletta. Joillakin sukeltajilla on jopa mikrofoni ja lähetin sekä kuulokkeet, joiden avulla on mahdollista kuulla veden alla. Tämä ei kuitenkaan ole mikään helppo ratkaisu eikä yleisesti käytössä. Useimmat sukeltajat onnistuvatkin veden alla ollessaan kommunikoimaan erinomaisesti käyttämällä vain yksinkertaisesti käsimerkkejä.

Veden alla käytämme siis eräänlaista merkkikieltä, joka luovasti käytettynä voi olla eritttäin tehokas ja samalla hauska tapa kommunikoida. Merkkejä on olemassa useita erilaisia, ja esittelemme tässä vain joitakin niistä, jotta sinun on helpompi hahmottaa, miten merkkikieli toimii käytännössä.

Ensimmäinen sukeltajien oppima käsimerkki on **OK**-merkki, joka tarkoittaa, että kaikki on hyvin. OK-merkki saadaan aikaan muodostamalla ympyrä etusormen ja peukalon avulla.

Ok-merkin vastamerkki on **Jotain on vialla** -käsimerkki. Se tehdään aukaisemalla käsi niin että kämmen osoittaa alaspäin sormet ojennettuina. Kättä keinutetaan tässä asennossa edestakaisin ranteen ollessa akselina. Kun sukeltaja on antanut Jotain on vialla -merkin, hänen tulee sen jälkeen selvittää muille, missä hänellä on ongelmia osoittamalla ongelmakohtaa etusormella. Jos esimerkiksi korvissa tuntuu epämukava tunne, tulee etusormella osoittaa korvia.

Ylösmeno-merkki on käsimerkki, josta syntyy eniten keskustelua ja väärinymmärryksiä. Ojenna peukalosi ylöspäin ikään kuin tekisit Facebookin Tykkää-symbolin. Aloittelevat sukeltajat sekoittavat usein nämä kaksi merkkiä. Muista olla tarkkana käyttäessäsi tätä merkkiä sukellustoverisi tai -kouluttajasi kanssa, sillä väärinymmärryksen seurauksena saatat löytää itsesi ylhäältä veneestä kesken erittäin antoisan sukelluksen.

Alasmeno-merkki sukellettaessa on puolestaan aivan samanlainen kuin En tykkää -symboli, jossa siis peukalo osoittaa alaspäin. Tässäkin tapauksessa tulee olla tarkkana, ettei tätä merkkiä sekoita veden alla sosiaalisten verkostojen merkkikieleen.

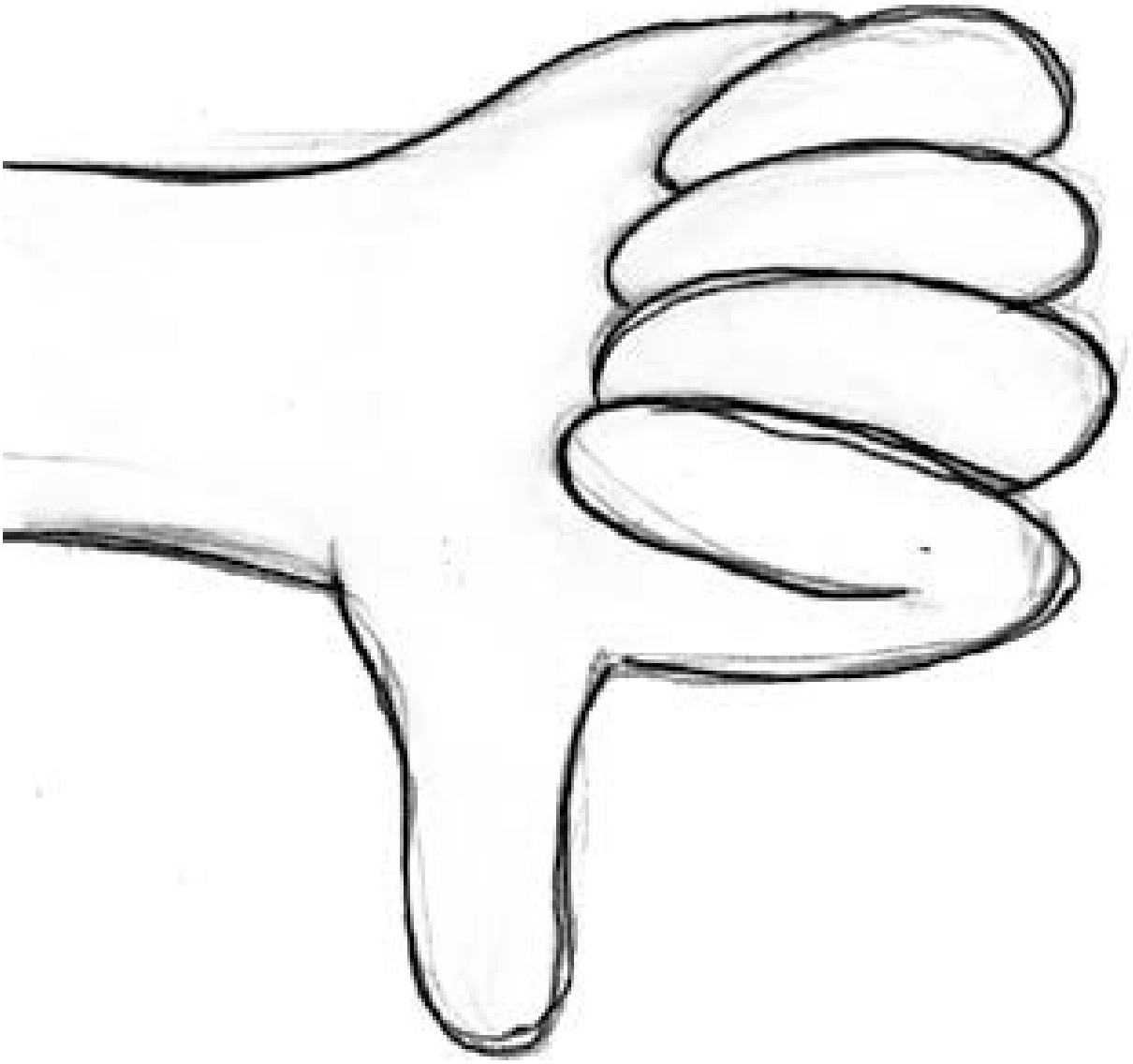

Hidasta– ja **STOP**-merkit tehdään samalla tavalla kuin tehdään käsimerkki liikenteessä pyytäessäsi toista kuljettajaa joko hidastamaan tai pysähtymään.

Jos haluat seuralaistesi katsovan jotakin, kosketa maskisi lasiosaa etu- ja keskisormellasi, niin että sormet muodostavat V-kirjaimen. Tämä ele on **Katso-**merkki**,** mutta samoin kuin Jotain on vialla -elettä käyttäessäsi sinun tulee tässäkin tapauksessa osoittaa tarkoittamaasi kohdetta sormellasi, on kyseessä sitten merenelävä tai jokin varusteisiisi kuuluva osa.

On olemassa myös sellaisia käsimerkkejä, jotka viestittävät tiettyjen merieliöiden läsnäolosta. Jos laitat kätesi toisen käden yli ja liikutat peukaloitasi, ilmoitat tällä eleellä kilpikonnasta. Jos esität säilykepurkin aukaisemista, tarkoitat tonnikalaa. Jos taas liikutat kahta sormea matkien etanan päässä olevia pieniä tuntosarvia, havaitsemasi eläin on tällöin vapaakiduskotilo.

Haista kertova merkki tehdään pitämällä kättä pystyssä otsalla, aivan kuin evä halkoisi veden pintaa. Kun taas kyseessä on meriahven, laita kädet kasvojen sivuille ja avaa ja sulje niitä matkien meriahvenen valtavien kidusten liikettä.

Miten toimia siinä tapauksessa, että sukeltaja, jolle haluamme kertoa jotakin, ei katsokaan meihin päin?

Sukelluksen aikana on itse asiassa monella eri tavalla mahdollista kiinnittää toisten sukeltajien huomio itseensä. Yleisin tapa on se, että sukelluspulloa lyödään jollakin metalliesineellä. Terävät tai kalskahtavat äänet kulkevat hyvin veden alla, ja ne kuuluvat vähän pidemmänkin matkan päähän. Jotkut sukeltajat käyttävät muovipalloa, joka on sidottu sukelluspulloon joustavalla nauhalla. Pallon avulla on mahdollista saada aikaan pamahtava ääni. Yhtenä vaihtoehtona ovat myös ravistimet, jotka ovat rapisevia metallikuulia sisältäviä pieniä metallilieriöitä. On olemassa myös akustisia laitteita, jotka toimivat sukelluspullon ilmalla ja joiden kaakatusta muistuttava ääni kuuluu erittäin hyvin veden alla.

Entä sitten yöllä? Öiseen aikaan sukeltajat käyttävät taskulamppuja veden alla. Jos sukellustoverisi ovat lähellä, voit viestittää heille yksinkertaisesti valaisemalla taskulampulla kättäsi. Jonkin matkan päässä olevalle toverillesi tai kokonaiselle sukeltajien ryhmälle voit antaa merkkejä piirtämällä lampun avulla erilaisia muotoja. OK-merkin saat aikaan piirtämällä ympyrän, kun taas ongelmatilanteesta voit tiedottaa liikuttamalla lamppua vaakasuorassa.

Lisäksi sukeltajat kuljettavat pillejä ja muita akustisia laitteita mukanaan, joiden avulla he voivat osoittaa olinpaikkansa pitkienkin matkojen päästä. On olemassa myös merkkejä, joita käytetään pinnalla oltaessa. Niitä tarvitaan tavallisesti silloin, kun halutaan olla pidemmän matkan päästä yhteydessä veneessä tai rannalla olijoihin. Välimatkan takia sukeltajat käyttävät viestintään yleensä käsivarsiaan pelkkien sormien sijaan.

Yllä mainitussa tilanteessa OK-merkki tehdään muodostamalla pään yläpuolelle ympyrä molemmilla käsillä, tai mahdollisesti vain yhdellä kädellä, jos toinen käsi on varattu.

Lopuksi vielä haluamme muistuttaa siitä, että älä sukeltaessasi koskaan heiluta molempia käsiäsi voimakkaasti ilmassa halutessasi esimerkiksi tervehtiä veneessä tai rannalla olevaa tätiäsi. Tämä mielestäsi ehkä harmiton elehdintä saattaa aiheuttaa yleisen hälytyksen, koska sukeltajille käsien heiluttaminen ilmassa merkitsee **avunpyyntöä**.

Jokapäiväisessä elämässään monet ihmiset ovat tottuneet pitämään päiväkirjaa, johon he kirjaavat kaikki elämänsä merkittävimmät tapahtumat. Myös jokaisella sukeltajalla tulee olla henkilökohtainen päiväkirja, jota kutsutaan lokikirjaksi. Lokikirjaan sukeltajien tulee merkitä jokainen yksittäinen sukellus. Voit hyödyntää seuraavia sivuja, kun alat pitää ensimmäistä lokikirjaasi ja merkitä muistiin jokaiseen suorittamaasi sukellukseen liittyviä asioita.

Lataa LOKIKIRJASI